

Sunday Chabura

הלכות יחוד

בעלה בעיר

מראה מקומות

(א) גמ' קידושין פ"א. אמר רבה בעלה בעיר אין חוששין משום יחוד. רש"י ד"ה בעלה בעיר להלקות עליה. שיטת רש"י הוא שאפילו בעלה בעיר, יש איסור יחוד לכתחילה, אלא שבדיעבד אין לוקין. תוד"ה בעלה בעיר מוכיח שאם בעלה בעיר אין איסור יחוד בכלל.

(ב) רמב"ם הל' אסור"ב פכ"ב הל' י"ב פסק שבעלה בעיר אין חוששין משום יחוד. ומשמע שאין בה איסור בכלל, כשיטת התוס'.

(ג) וכן הוא משמעות השו"ע אבהע"ז סימן כ"ב סעיף ח', שאף לכתחילה, מותר.

(ד) בינת אדם (בספר חכמת אדם) שער בית הנשים אות י"ז דייק מרש"י לעיל ד"ה בעלה בעיר שמבאר ההיתר של בעלה בעיר שמסתפי מבעל השתא אתי. ודייק החכמ"א שאם היא מתיחדת של בביתה אז שוב אין לה ההיתר, דהא בעלה אינו יודע היכן היא נמצאת.

(ה) נדחי ישראל (להחפץ חיים) פכ"ד אות ו' פסק ג"כ כהחכמת אדם

(ו) אגרות משה אבהע"ז ח"ד סימן ס"ה אות כ"א כתב שאף לדעת החכמ"א, אם הדרך שלה הוא לכת למקומות מסוימים, אז ליכא איסור יחוד במקומות אלו, כיון שהיא חוששת שבעלה יודע היכן היא.

(ז) שו"ת שבט הלוי ח"ג סימן ק"פ כתב במי שעובד עד שעה מסוימת, ולעולם אינו חוזר הביתה קודם לכן, שנדון זה תלוי במח' ראשונים. שלשיטת רש"י שכתב "שמסתפי השתא אתי" בכה"ג אסור משום יחוד. אבל להרמב"ם ושו"ע שכתבו דאימת בעלה עליה ולא הוסיפו, א"כ אפילו בכה"ג מותר שמ"מ בעלה נמצא בעיר ויש לה אימה ממנו. ומוסיף עוד שכהיום שיש טלפון, אם הוא מצלצל ומודיע לה שאינו חוזר עד כמה שעות, אז לדעת רש"י ודאי שאסורה ביחוד כיון שיודעת שאינו בא. ולדעת הרמב"ם יש קולא עוד יותר, דכיון שדיבר עמו בטלפון, היא מסתפינא טפי

(ח) שו"ת שבט הלוי ח"ה סימן ר"ג מחלק עוד ע"פ הנ"ל שלשיטת רש"י שהחשש הוא דהשתא אתי, זה נוגע בכל הזמנים בשוה. אבל מה שמסתפינא אשה מבעלה, אפשר שזה אינו נוגע בזה"ז שאין מרות על הנשים כ"כ

(ט) גמ' קידושין שם רב ביבי איקלע לביה רב יוסף..... שאני רב ביבי דשושבינתיה הואי וגייסא ביה. וכך נפסק בשו"ע (שם) שההיתר של בעלה בעיר (וגם ההיתר של פתח פתוח) לא מהני אם לבו גס בה

(י) ערוך השולחן אבהע"ז סימן כ"ב אות ו' שכתב שמי שגידל עמה, או שהיא קרובתו, חשובה לבו גס בה. וכן מי שעובדת עמה במסחר נכלל בזה

ואתה דוד גור אפילו יחוד דפניה ואמו שמאי והלל וגורו אפי' יחוד דפניה: כל המתייחד עם האשה וכו'. כפרק י' יוספין (דף פ"ה). אמר רב מלקין על היחוד ואין אסורין על היחוד אמר רב אשי לא אמרו אלא ביחוד דפניה אבל ביחוד דאשת איש לא שלא מהא מוילא לנו על גניה [שכן משוין]:

ד' כל אשה וכו'. פרק ח' מעמידין (דף כ"ה): מנואר כסובא וכו' דלמך הכין במשנתו ב' יוספין (דף פ"ה): ד' וכן אין מוסרין תינוק ישראל לבות. ברייתא פ"ק דע"ו: ואין מעמידין בהמה וכו'. תחלת פרק ח' מעמידין (דף כ"ב): ומנואר שם נגמרה הדין והטעם וכפס הרשב"א וז"ל ויפירקא דלעיל אסוקא דלא נאסר ליחד אלא

פכ"ב ח לא תתייחד אשה אחת אפי' עם אנשים הרבה עד

שתהיה אשתו של אחד מהם שם. שם במשנה רש"י אף איש אחד מתייחד עם שני נשים בזמן שאשתו עמו וישן עמהם בסונדק מפני שאשתו משמרתו. ומשמע לרבינו דלא לאסר לויג' אחת אלא לפרושי ומש"ה פסק דבזמן שאשתו של אחד מהם שם מותר להתייחד אשה אחת עם אנשים הרבה וה"ל לאיש אחד עם נשים הרבה ואפילו אם פ"ל דפליג אח"כ משמע דהלכה כמותו מדמיוקס סתם גמרא ברס"ז דע"ו מתיימין אליהו. ויותר נראה לומר שאשתו של אחד שאשתו עמו ישן עמהם בסונדק מפני שאשתו משמרתו וכן גירסת הרי"ף והר"ם ולא מדברי ר"ש הוא אלא סתם מתיי' הוא דקמי' הכי: והפור' כתב על סתם רבינו כיון שאסר אשה אחת עם אנשים הרבה מאי נ"מ שאשתו של אחד מהם שם אכתי ליכא למיחש לאסרין

בע"ל וי"ל דכיון שאשתו של זה לא תזנה מפני בעלה שהוא שם בחברתו ג"כ לא תזנה שמיא שזאת ובעלה יגלו סודה. ואיכא למידק על מ"ש רבינו לא תתייחד אשה עם אנשים הרבה ובפ"ד מהלכות אכל כחב וקצר כחשה אחת ושני אנשים. וי"ל דהכא מיירי ביחוד ממע' בנתי' שמיא פחות לר"ה: (וא"ה משמע אכל האם לא מיירי ביחוד ממע' וס' כמו פ"ה לר"ה וז"ל. ולפי' למע' סיים שם אכל לא בליש' א' וכו' נשים משום יחוד ה"ל כפ"ה לר"ה אין מושקין משום יחוד כלל כמ"ל רבינו ה"י"ב וע"כ נלע"ד לתקן דהא אשה א' עם ב' כשרים מותר ביחוד אלא שרבינו החמיר דלון משוין סתם בני אדם לכשרים וע"כ הסם דעוסקין במה אפילו סתמא מחוין אולם לכשרים ומותר אכא א' עם ב' אנשים משא"כ ב' נשים ואיש אחד דאפילו כשרים אסור לא מהני מה שעוסקים במה וכעין זה מירן שם בל"מ ע"ש): **יא אבל** האיש מתייחד עם האנדרוניגוס ועם הבוטבוס. ממנה דנתוספתא כפרק אחרון דנמורים מניא דאנדרוניגוס אינו מתייחד עם האנשים. וגמרא שסובר רבינו שמוספתא זאת אינא כר"י דפוק קידושין ואין קי"ל כחכמים:

סליקו להו הלכות איסורי ביאה בפ"ה:

להתייחד עם אשה שיש עמה תינוק קטנה שיודעת טעם ביאה ואינה מוסרת עצמה לביאה. שאינה מזנה בפניה שהרי זו מגלה את סודה: * התינוקת מבת שלש ולמטה ותינוק בן תשע ולמטה מותר להתייחד עמה. שלא גזרו אלא על ייחוד אשה הראויה לביאה ואיש הראוי לביאה: **יא** האנדרוניגוס אינו מתייחד עם הנשים ואם יתייחד אין מכין אותו מפני שהוא ספק. אבל האיש מתייחד עם האנדרוניגוס ועם הבוטבוס. **יב** ואשת איש שהיה בעלה בעיר * אינה חוששת לייחוד. מפני שאימת בעלה עליה. ואם היה זה גם כן שגדלה עמו או שהיתה קרובתו לא יתייחד עמה ואע"פ שבעלה בעיר. וכן כל המתייחד עם אשה והיה

הפתח

א טור שס פ"י כ"ב סמ"ג סס: ד טור אה"ע פ"י כ"ב ע"ש סמ"ג לזון קב"ו: ח שס סס: ו סס: ו גם זה סס: * פ"ה אין מוסרין:

משנה למלך

ואף מרן ז"ל שכתב סתם ואם הודיעה מותר כה"ג קא מיירי: **פכ"ב ח לא** תתייחד אשה אחת אפילו עם אנשים הרבה וכו'. (א"ה ש"ן דנכרי הרב המהר"ר ז"ל לעיל פ"ה מהלכות קטנה דין ג' יע"ש):

סליקו להו איסורי ביאה בפ"ה:

מגדל עז

האיש והאשה עד סהם ממזרים. פרק י' יוספין (דף כ"ה): **ד' כל אשה שאסור** עד ואין להם בוסה. פרק ח' מעמידין (דף כ"ה) ופרק י' יוספין (סס): **ח וכן** אין מוסרין עד על פסח וכו'. פ"ק דע"ו (דף ט"ו): **ח** וכן מעמידין בהמה ב"ב עד יסבב עם הסהמה. פ"ק דע"ו ופרק ח' מעמידין (דף כ"ב): **ח** לא תתייחד אשה אחת עד סהרי זו מגלה סודה. פרק י' יוספין (דף פ"ה): **יא** תינוקת מבת שלש שנים וכו' עד וסם הטומאים. פרק ד' מיסות ופרק ב' סיון (דף כ"ה): **יב** אשה איש שהיתה עם בעלה עד משום יחוד. פרק י' יוספין (דף פ"ה):

אין

שאינה ערה בכלל ייחוד עריות היא. ושמואי והלל גזרו על ייחוד כותית. נמצא * כל המתייחד עם אשה שאסור להתייחד עמה בין ישראלית בין כותית מכין את שניהן מכת מדרות האיש והאשה. ומכריזין עליהן. חרין מאשה איש שאע"פ שאסור להתייחד עמה אם נתייחד אין לוקין. שלא להוציא לעז עליה שזינתה ונמצאו מוציאין לעז על הבנים שהן ממזרים: **ד' כל אשה שאסור** להתייחד עמה אם היתה אשתו עמו ה"ו מותרת להתייחד מפני שאשתו משמרתו. אבל לא תתייחד ישראלית עם הכותי ואע"פ שאשתו עמו שאין אשתו של כותי משמרתו ואין להן בוסה: **ח וכן** אין מוסרין תינוק ישראל לבותי ללמדו ספר וללמדו אומנות. * מפני שכולן חשודין על מושב זכור. ואין מעמידין בהמה בפונדקיות של כותים ואפילו זכרים אצל זכרים ונקבות אצל נקבות: **ו** ואין מוסרין בהמה חיה ועוף לרועה כותי אפילו זכרים לכותים ונקבות לכותיות מפני שכולן חשודין על הרבעה בהמה וכבר ביארנו שהן אסורין בזכור ובבהמה ונאמר ולפני עוד לא תתן מכשול: **ז** ומפני מה אין מוסרין בהמה נקבה לכותית מפני שכולן בחזקת נואפים וכשיבוא הגואף לשכב עם הכותית זו אפשר שלא ימצאנה וישכב עם הבהמה או אפילו ימצאנה ישכב עם הבהמה: **ח** לא תתייחד אשה אחת אפילו עם אנשים הרבה * עד שתהיה אשתו של אחד מהם שם. וכן לא יתייחד איש אחד אפילו עם נשים הרבה. נשים הרבה עם אנשים הרבה אין חוששין לייחוד. היו האנשים מבחוץ והנשים מבפנים או האנשים מבפנים והנשים מבחוץ ופירשה אשה אחת לבין האנשים. או איש לבין הנשים אסורין משום ייחוד. ואפילו איש שעסקו ומלאכתו עם הנשים אסור לו להתייחד עם הנשים. כיצד יעשה יתעסק עמהן ואשתו עמו או יפנה למלאכה אחרת: **ט** מותר להתייחד עם שתי יבמות. או עם שתי צרות. או עם אשה וחמותה. או עם אשה ובת בעלה. או עם אשה ובת חמותה. מפני ששונאות זו את זו ואין מחפות זו על זו. וכן מותר

במקום שחשודין על הרביעה וא"ל בסתם מקומותיהם של נשים שלא נדע מנהגם שחשודין אכל במקומות הידועים שלא נחשדו עליה מותר ליחד עכ"ל. וע"ז נהגו בזה היתר במקומותיו:

ח לא תתייחד אשה אחת וכו'. משנה פרק י' יוספין (דף פ"ה): לא יתייחד אדם עם שני נשים אכל אשה אחת מתייחדת עם שני אנשים ונגמרה ר"י אמר רב לא שני אלא בכשרין אכל כפרוין אפילו כי עשרה נמי לא וכו' ואמר רב [גרי' יהודה] לאו כשרין כגון אגן לא כגון רבי תינא בר פפי ותיבירי וכו' סתם רבינו לפי שאין כשרין כמותם. וכבר רבינו עד שכתבם שם אשתו של אחד מהם ופסדו עוד שכל שיש שם אשתו של אחד מהם מותר:

ונשים הרבה. כבר נתבאר זה למעלה בדין הסתם שפירסה אשה נדה שאמרה הוא

ישן בין הנשים ואשתו ישנה עם הנשים ומשמע בניה אחד: היו האנשים מבחוץ וכו'. כפרק עשרה יוספין ונאצי דלמך בכל גזילה אסור: (א"ה) והואך נכתבו לרבותא אפילו יש כפנים או כחור עוד אנשים או נשים ה"ל אסור כמו נשים הרבה עם אנשים הרבה קמ"ל דאסור. ורבינו ב"ר' בקידושין פ"ה יוספין סתמה על רבינו למה כתב הרי"ה דאנשים מבחוץ ונשים כפנים שגמרה שאין לה ענין אלא"כ אשה אחת מותרת להתייחד עם סתם ב' אנשים ורבינו פוסק דאסור ע"ש. ולא ידעתי מאי קשיא ליה דהא רבינו פוסק כלפי' לחומרא כשהיה וספיר כתב דאסור והואך ליתוסב לרבותא כמ"ש וכו' מסדור דברי רבינו ונגמרה י"ל דמיירי בכשרים וכמו קמ"ל דמתיי' מיירי בכשרים וד"ק):

אפילו איש שעסקו וכו'. משנה סס (דף פ"ב). כל שעסקו עם הנשים לא יתייחד

עם הנשים ולא ילמד אדם את בנו אומנות בין הנשים ופירש רבינו במשנה זו ברור דהאי כל מי שעסקו אפילו מי שעסקו קאמר אכל רש"י פירש שמלאכת אומנותו נעשים עם הנשים והנשים נרבות לו לא יתייחד עם הנשים ואפילו עם הרבה נשים לפי שגם כן וכולן מחפות עליו ואילו חיינו אחריו עם שני נשים חקן [דלא יתייחד] אכל ג' או ד' ש"ד עכ"ל. ויש בזה פ"י

אמר ג"כ ודברי רבינו שיקר: **ט מותר** להתייחד עם שתי יבמות וכו'. מיתרם סס: וכן מותר להתייחד וכו'. כלומר מיתרם סס:

י תינוקת מבת ג' שנים וכו'. פסוק הוא זה וקולת נראה כן מן הירושלמי: **יא אנדרוניגוס** אינו מתייחד עם וכו'. מוספתא פ' אחרון של מסכת נמורים:

יב אשת איש שהיה בעלה וכו'. כפרק עשרה יוספין (דף פ"ה). מיתרם ומעשה סס:

וכן כל המתייחד עם שתי יבמות וכו'.

מי

ולעיקר הקושי י"ל לומר דע"כ לא אמרי' כשגמר כלבו לגרשה דאסור לנא עליה אלא כשרוצה לקחת אשה אחרת דלא שייך טעמא דמהרהר כחשתי אכל כשאינו רוצה לקחת אשה אחרת שרי דלא שייך טעמא דמהרהר כחשתי וכו' ר"ל שכן היה להם אשה בעירם וכשהלכו לעיר אחרת ר"ל לקחת אשה לימים שיפגעו שם אף שגמרו כלבם להוציאה לאחר זה הוה מ"מ לא היו מהרהרים נגדוסיקסן

הנחות מיימוניות

ו [ג] ומה שאין אנו נוהרים עכשיו מכל אלו אולי סמכין אהא דאמר רב פ"ק רע"ו מקום שהיו למכור תהויו ליידי עכשיו אין חשודין על הרביעה. אמנם האמרי' היום רוב הדר בית ואר"ה דמסבין אשכנזי ארבי פרת בפדיקא דהבא הא רבי אליעזר הא רבנן דלא חיישין לרביעה וק"ל סבבן דהרי דרשמוא דמתי' דאין מעמידין כ"י אליעזר הא איבא נמי סבבא כרבנן מקום שנתו למכור מוכרים ודחא שניא ר"י פרת כיון דקבע תלמודא לבסוף ש"ס דמסבין ארוא ס"ל: **ח** [המור השני] בלשון חזק וז"ל ואני מבין דבריו כיון שאמר אשת אחת עם אנשים הרבה מאי נפקא מינה שאשתו של אחד מהם שם אכתי איבא לטוחש לאחרתי ע"כ וע"ש והסמ"ג כתב בלשון העמוד:

בבית

תסב בית שמואל

אבן העזר כב הלכות אישות

חלקת מחוקק

סעיף ח' יב) אשה שבעלה ב^י יא^י אפילו איש שעסקו ומלאכתו עם הנשים. לשון הרמב"ם שם [פכ"ב מאיסורי ה"ח], ומשך אחר דעת ר"ח [מובא ברא"ש קדושין פ"ד סי' כ"ו] דנעסקו עם הנשים היה ראוי להחזיר טפי. אבל דעת רש"י [שם פ"ב ע"א ד"ה לא יתייחד] כבר נמצא לפני זה [בסק"ח], דאף דאיש אחד עם ג' נשים שרי, נעסקו עם הנשים אסור לפי שלבין גם כן וכולן מחפזות עליו: סעיף ח' יב) אשה שבעלה בעיר אין חוששין. עיין ברש"י בקדושין דף פ"א ע"א ובתוס' גד"ה בעלה בעיר אין וכו', מה שנמלקו אם אפילו למחילה שרי או דוקא בדעבד, ועיין בד"ס [אות ד']:

סעיף ח' יב) אשה שבעלה ב^י יא^י אפילו איש שעסקו ומלאכתו עם הנשים אסור לו להתייחד עם הנשים כיצד יעשה יתעסק עמהם ואשתו עמו או יפנה למלאכה אחרת.

ח יב) אשה שבעלה בעיר אין חוששין להתייחד עמה מפני שאימת בעלה ציונים ומקורות יג) לשון הרמב"ם פכ"ב מאיסורי ביאה ה"ח. יד) לשון הטור. רמב"ם פכ"ב מאיסורי ביאה ה"ב. עם הנשים אסור לפי שלבין גם כן וכולן מחפזות עליו: סעיף ח' יב) אשה שבעלה בעיר אין חוששין. עיין ברש"י בקדושין דף פ"א ע"א ובתוס' גד"ה בעלה בעיר אין וכו', מה שנמלקו אם אפילו למחילה שרי או דוקא בדעבד, ועיין בד"ס [אות ד']:

חלקת מחוקק

אבן העזר כב הלכות אישות

תסב בית שמואל

סעיף ט' יג) בית שפתחו פתוח לרשות הרבים אין חשש. ואם קינא לה אסור. מרומם הדגן סי' רמ"ד. וכמב' במ"מ [סק"ח ג] דהוא הדגן אם גם זה אסור:

עליה "ואם היה זה גס בה כגון שגדלה עמו או שהיא קרובתו ט"א או אם קינא לה בעלה עם זה לא יתייחד עמה אף על פי שבעלה בעיר. ב יג יג) בית שפתחו פתוח לרשות הרבים אין חשש להתייחד שם עם ערוה.

סעיף ט' יג) בית שפתחו פתוח לרשות הרבים. נראה דה"ל נגס זה ובקינא לה אסור, וכן הוא במרומם הדגן סי' רמ"ד:

פריך מאי טעמא וכי בעינן טעם לגזירת הכתוב ואף ריש לומר דהכי פריך דסלקא דעתיה דאין זה יחוד וכן פירש רש"י שם מאי טעמא לא יתיחד כו' כמו שני אנשים עם אשה אחת מכל מקום לא מסתבר לומר דמפני שדעתן קלות תהיה דאורייתא דמנא ילפינן זה דהא אפילו על עיקר איסור יחוד לא מצינו בהדיא אלא על פי רמז מכי יסיתך ואם כן מהיכי תיתי דאפילו ב' נשים אלא ודאי דבאמת דזה אינו אלא מדרבנן ולכן פריך הש"ס מאי טעמא גזרו בזה יותר מאשה אחת וב' אנשים ומשני לפי שדעתן קלות. ובזה יש לומר דלכן לא פריך מתחלה מנא הני מילי דסבירא ליה להמקשן דבאמת יחוד אינו אלא מדרבנן רק בתור דמשני מפני שדעתן קלות לא מסתבר למקשן דאי עיקר איסור יחוד דרבנן לא הוה ליה למיגזר כולי האי דסגי דליגזור יחוד גמור איש אחד עם אשה אחת אבל אם עיקר יחוד דאורייתא גזור רבנן שפיר אפילו בב' נשים והנה טעמא של יחוד יש לומר או משום דחיישינן שמא יבא עליה באונס או יש לומר דלזה לא חיישינן דאם יאנס אזי היא תגלה ועל כל פנים יקבל בוושה או עונש ומתיירא מזה אלא דהחשש שמא תתרצה לו ועיין בעבודה זרה דף כ"ה ע"ב בתוספות ד"ה איכא בינייהו דמשמע דבירושלמי יש בזה פלוגתא ולכאורה נראה דהחשש משום אונס דהא אמרינן שם דף ל"ו באותה שעה של תמר ואמנון גזר דוד על יחוד פנויה והא התם באונס היה ואמנם לפי זה הא דאמרינן בקידושין אשה שבעלה בעיר אין חוששין משום יחוד וכתבו הרמב"ם והסמ"ג משום שאימת בעלה עליה ואי באונס מאי מהני אימת בעלה ומרש"י דכתב דמסתפי מבעל השתא אתי אין להוכיח דיש לומר דרצה לומר דהבועל מסתפי שמא יבא הבעל אך מדקאמר משום דנשים דעתן קלות ופירש רש"י ושתייהן נוחות להתפתות משמע ודאי דדוקא החשש משום שתתפתה ובאמת הכי משמע מקרא דילפינן כי יסיתך דמשמע דהטעם הוא משום הסתה ולפי זה נראה לי דהא דגזר דוד היינו משום שאם היה כבר האיסור יחוד אף בפנויה לא היה בא לידי אותו מעשה שהיה אסור לה להתיחד אם אמנון ולכן גזר ולפי זה אזלא לה ההיתר שכתב הגאון מהר" מאיר שטערין הביאו בתשובת חוות יאיר סימן ס"ו על פי מה שכתבו הר"ן והמגיד בהיתר העמדת בהמות בפונדקאות של גוים בזמן הזה דלא חשידי על הרביעה ואדרבה מכין ועונשין אם כן הוא הדין לא חשידי אונות ישראלית דהא מכין ועונשין בדיניהם על זה מלבד מה שהשיג החוות יאיר עליו דעיקר הטעם הוא דהעמדת בהמה משום דהוא דבר נתעב בעיניהם ועל זה כתב הראיה שעונשין ומכין ואם כן לא רגילי כלל ולפי מה שכתבתי בלא"ה הכי ליתא לדבריו דאף שידוע דאם יאנסו אשה בין ישראלית ובין נכרית מכין ועונשין אבל אם היא תבעל לו ברצון עכשיו בזמן הזה הוא היתר גמור להם בין פנויה ובין אשת איש כידוע ואף שבזמן הגאון ר' מאיר שטערין באמת כן היה דיניהם לשרוף הבועל יהודית אבל בזמן הזה ידענו בבירור שאין נחשב להם לבזו כלל וכלבד שתהיה ברצון ואם כן אין כאן היתר כלל ומה שהוכיח מהא דאנו מתיידין עם הנכרים אף על פי דאסור מדינא מפני שחשודין על שפיכות דמים הוא האמת כמו שכתב דלא חשידי עכשיו שהרי מכין ועונשין ומה שהקשה חוות יאיר דהוי דבר שבמנין יש לומר כמו שכתבו כל הפוסקים דגם בזה לא גזרו אלא במקומות שחשודין על שפיכות דמים ודמן של ישראל היה להם כמים מה שאין כן היכא דלא חשידי אף בזמנם היה מותר כמו שכתבו כל הפוסקים לענין משא ומתן ביום אידם ובמקומות הרבה אבל בענין יחוד נשים אף דלא חיישינן מכל מקום חיישינן שמא תתפתה ואם כן על כל פנים לא עדיפי טוב שבעכו"ם מיהודים פריצים דאשה אחת אפילו עם הרבה פריצים אסור:

יז

(כז) **שאלה** אשה שבעלה בעיר באיזה ענין מותר להתיחד עמה:

תשובה לפי מה שכתבנו בסימן הקודם דאין איסור יחוד דאורייתא אלא חד בחד והשאר מדרבנן לפי זה יש לסמוך על פי רוב הפוסקים שהביא רמ"א ודינו הכי דאשה שבעלה בעיר אף שמדעת רש"י נראה דסבירא ליה דלכתחלה אסור כבר כתב רש"ל בים של שלמה קידושין דדעת רוב המחברים כתוספות ורמב"ם וסמ"ג דאף לכתחלה מותר ואף שאיש אחד עם אשה אחת הוא דאורייתא וקצת יש לחוש לדעת רש"י מכל מקום בב' אנשים אין להחמיר כלל דהא לדעת רמ"א אפילו אין בעלה בעיר מותר לכתחלה והוא הדין באיש אחד וב' נשים ואחת מהן בעלה בעיר אין לחוש כלל אפילו לכתחלה: **ואמנם** נראה לי דזה דוקא בביתה שדרה אבל אם היא הולכת לבית אחר אף על פי שבעלה בעיר יש בה משום יחוד דבזה לא שייך דמסתפי מבעלה השתא אתי כיון דאינו יודע היכן היא ואמנם הא דאמרינן אימת בעלה עליה ליכא למימר דרצה לומר דמשום הכי לא תזנה שמתירא שמא יבא הבעל בשעת ביאה דאם כן אם גס בו נמי יהא מותר דמאי שנא אלא נראה לי דהכי פירושו שהיא מתיירא כשיבא הבעל וימצא שהיא מתיחדת עם איש שאינו גס בה יחשוד אותה דמסתמא זנתה דאם לא כן מאי

בעי איש נכרי גבה ושמא יחקור אותה ויוודע לו האמת אבל בגס בו לא יחוש הבעל אם ימצא שהיא מתיחדת עמו ואם כן תזנה גם כן דמסתמא מיירי ביחוד ממש דהיינו שהדלת מסוגר ולפי זה כשבעלה נותן רשות להאשה ללכת לבית פלוני ודאי חיישינן משום יחוד דאף שיהיה הדלת מסוגר והיא תזנה ויבא בעלה לא יעלה על דעתו לחקור כיון שברשות הלכה וכל שכן כשבעלה נותן לה רשות לדבר דבר סתר עם פלוני ולהסגיר הדלת דאסור דבזה אין שייך אימת בעלה. ונראה לי דאף דהתוספות הקשה על רש"י דאם כן מאי מקשה על ר' יוסף שקולי דרגא מתותי ביבי והא בעלה בעיר אין חוששין משום יחוד ולדעת רש"י מאי מקשה דנהי דאין מלקין מכל מקום אסור לכתחלה נראה לי דרש"י סבירא ליה דהכי מקשה הש"ס דבשלמא דאם שהיא מתיחדת אסור מדאורייתא שייך לגזור שלא יבא לידי יחוד אבל כיון שאם בעלה בעיר אין בו יחוד דאורייתא להלקות אפילו אם הוא עמה ביחוד בחדר נעול אלא מדרבנן לכתחלה אסור אם כן לא שייך למיגזר לשקול דרגא שמא ילך וייתחד עמה ואם כן לא קשה מידי קושיית תוספות ובוה נראה לי גם כן לתרץ מה שהקשה רש"ל על פירוש רש"י דאין כתב רש"י בעלה בעיר אין חוששין משום יחוד להלקות דהא בלאו הכי אין מלקין על היחוד באשת איש ולפי זה לא קשה מידי דאין כוונת רש"י באמת להלקותו אלא כוונת רש"י דאין בו איסור דאורייתא להלקותו דהא דאין מלקין היינו דרבנן תקנו כך לפטרה שלא להוציא לעז:

יח

^{אוצר החכמה}

(נח) **שאלה** בפתח פתוח לרשות הרבים באיזה ענין אין בו יחוד:

תשובה לכאורה משמע דדוקא פתוח לרשות הרבים ממש קאמר אבל בפתוח לחצר לא מהני שהרי אפילו מבוי חשוב מקום סתירה ורשות היחיד לענין טומאה כדאיתא בטהרות פרק ו' משנה ד' ועוד שהרי אפילו אנשים מבחוץ ונשים מבפנים לא מהני וכן איפכא דחיישינן שמא יצא או יכנס אחד לבית הנשים ומשמע לכאורה דרצה לומר אף על פי שאין הפתח שביניהם נעול אף דיש לומר דמה שכתב רש"י ואם יצא אחד מהן אין זה יחוד דמסתפי שמא יצא אחד מהן אחריו רצה לומר שירצה לצאת וימצא הפתח נעול מכל מקום פשטא דלישנא משמע שאפילו הפתח פתוח אסור ולכאורה משמע מדאמר ר' יוסף שקולי דרגא מתותי ביבי משמע דאם דר בעליה לא מהני פתח פתוח על כל פנים אם פתוח לחצר אם לא שנאמר דר' יוסף היה דר ביחדי בחצר וצריך עיון:

ולפי זה לדעת רש"י כל שכן כשיש ב' בתים זה כנגד זה לפי מה דאמר אב"י דאזלינן לחומרא דלעולם חיישינן שמא יכנס אחד מן האנשים החיצונים לפנים אף שאין לו דרך לשם אף על פי כן חיישינן אם כן הכא נמי אף שאין לו דרך לשם לבית שכנגדו אסור ביחוד אם יש שם אפילו ב' נשים לכולי עלמא או קטן או קטנה ודוקא בשעה שהם נעורים אבל לדעת הרמב"ם וכן כתבו הטור והשלחן ערוך דדוקא בפירשה הוא דחוששין משום יחוד אבל כל זמן שלא פירשה אין חוששין משום יחוד ואם כן הוא הדין הכא לא חיישינן שמא יפרוש וכן כתב הבית יוסף בהדיא דלדעת רמב"ם לא חיישינן שמא תפרוש ואמנם אף לדעת רמב"ם יש לומר דדוקא התם דיש הרבה אנשים והרבה נשים ואין כאן איסור אלא כשיפרוש אחד אבל אם אין בכל בית אלא אחד הוי יחוד ומסתברא דזה ליתא כיון שכל אחד בחדרו ולכן אם יש בבית שכנגדו פנוי דאינו אלא מדרבנן יש לסמוך על הרמב"ם אך כשהיא נדה היא בכלל עריות דדוקא בעל עם אשתו נדה מותר ואם כן הוי כולן דאורייתא בזמן הזה שאין הפנויות טובלות וצריך עיון:

(נט) **שאלה** אחד רך בשנים מת ואשתו נשארת זקוקה ליבם קטן ואבי האשה אמר שהמת עדיין קטן הוא כי כן נודע לו על פי אבי המת מה דינה של האשה:

תשובה בעיקר הדין אם נחוש לדעת הב"ח בקידושי קטן כבר העיד הרב בעל רביד הזהב שנעשה מעשה בקהילתנו בהסכמת הגאון החסיד זלה"ה שלא לחוש לדעת הב"ח ואמנם זה אינו מספיק לענינינו שהרי הספק הוא לנו שאפשר דגם בשעת קידושין היה גדול. ויש שרצו להתיר כיון שראינו שהוא עצמו החזיק את עצמו לקטן שהרי ידענו שלא הניח תפילין ואין לומר אתנוסי איתניס מחולי מעיים וכדומה דבדבר שאין בו טורח לא שייך למימר הכי כמו שכתבו תוספות בכתובות דף ט"ז ועוד דאין שייך אתנוסי בכל יום ואחזוקי אינש ברשיעי לא מחזיקין וכל זה אינו כלום לעניות דעתי דעל כרחק הא דמחולקין בגמרא אם מעלין מדוכן וכן מתרומה ליוחסין ואף דקיימא לן סוקלין על החזקה וצריך לומר דהיינו באמת במקום חזקה גמורה סוקלין ואמנם פליגי אם דברים הללו מספיקין להחזיק בשביל זה וכדאיתא בכתובות דף כ"ד דאפילו למאן דאמר מעלין מנשיאות כפים ואפילו הכי מתרומה לא אף שהיא במיתה וכדאיתא התם וזה גרע אפילו מנשיאות כפים דעובר בעשה בקום עשה

אחיו בין מן האב או מן האם אפילו נולדו בנות .
 אחת אשתו בין שהיא אחת מן האב או מן האם
 כל זמן שאשתו קיימת אפילו גירשה אבל לאחר
 מיתתה מותר . ואשת איש . ונדה אפילו כשהיא
 פנויה וכן באשתו שפרסה נדה ולא מבילה הרי הם
 ככל העריות מן התורה . כל אלו העריות הבא עליהן
 אפילו שלא כדרכה יש מהן בסקילה ויש מהן בשריפה
 ויש מהן בוצק ויש מהן בכרת , ועוד יש הרבה
 עריות מרובנן וכולן מבוארין באה"ע סימן פ"ו עי"ש
 ואשת חמו אע"ג דיש מתירין כל האחרונים הסכימו
 לאיסור :

(ב) המחבק ומנשק לאשה האסורה לו או שנהנה
 ממנה בקירוב בשר ה"ז לוקה וחשוד
 על העריות דכתיב לא תקרבו לגלות ערוה , ואב
 לבתו ולבת בתו אפילו הם גדולות וכן האם לבנה
 מותר לנשק וכן מותר לנשק אח לאחותו הקטנה בת
 ג' שנים שאין זה אלא לשם קורבה בעלמא ואם מנשק
 בשביל ליהנות אין חילוק בין בתו לאחירת ובין גדולה
 לקטנה . ואסור לקרוץ בידיו או ברגליו ולרמוז בעיניו
 לאחת מן העריות ואסור לשחק עמה להקל ראשו
 כנגדה לרתכוין להביט ביפיה ואסור להריח בבשמים
 שעליה ואסור להסתכל בנשים בשעה שעומדות על
 הבסיס והמסתכל אפילו באצבע קטנה של אשה
 ונתכוין ליהנות ממנה כאלו מסתכל במקום התורפה ,
 ואסור לשמוע קול ערוה כשהיא משוררת ואפילו
 כשהיא פנויה דמתם כל הבתולות הם בחזקת נדות
 והרי הם ככל העריות וכנ"ל . ומותר להסתכל בפנויה
 לברקה אם היא יפה שישאנה בין שהיא בתולה או
 בעולה ולא עוד אלא שראוי לעשות כן שאסור לקדש
 אשה עד שיראנה :

(ג) מותרת האם לישן בקירוב בשר עם בנה הקטן
 וכן האב עם בתו כל זמן שאין הבת
 בושע לעצור ערוסה לפני אביה והאם אינה בושע
 לעמוד בפני בנה ערוסה אבל אם הגיעו לכלל הזה
 אין ישנים עמה אלא בכמותן ואם הגיעו לבת בת
 י"א שנה ולבן בן י"ב שנה אפילו אינה בושע אסור .
 ואם הם מלוכשים מותר לשכב עם בתו אפילו הן
 גדולות וכן מותר בבתו ובת בנו לעיין ברישיה .
 ויזאר כל הנשים בין נשואות ובין פנויות אסור לעיין
 ברישיה וה"ה לישן עמהם אפילו שניהם בכמותם :
 (ד) ועתה נבאר קצת דיני איסור יחוד . אסור
 להתיתר בחדר אחד או בדרך-עם ערוה

מחעריות בין ישראלית בין נכרית בין פנויה בין
 נשואה ועין גדול הוא שדבר זה גורם לגלות ערוה .
 חוץ מהאב עם בתו והאם עם בנה שזה מותר אפילו
 לדרור בקביעות ואח עם אחותו מותר ביחוד עראי
 אבל בשארי עריות אסור להתיתר אפילו במקרה :
 (ה) איש אחד אפילו עם שתי נשים לכו"ע אסור
 להתיתר ששתיהן נוחות להתפתות ואין
 בושע זו מזו אבל שני אנשים עם כ' נשים יש דעות
 בין הפוסקים יש אוסרין גם בזה אע"פ ששני אנשים
 אינם חשודים לדבר איסור דאין אנו בחזקת כשרות
 כ"כ אבל יש פוסקים סוברין דאפילו אשה אחת
 מתיתרת עם שני אנשים שאינם חשודים בדבר איסור
 דמסתמא הם כשרים וכיון שהם שנים אין זה יחוד
 אבל בחשודים אפילו עם עשרה אסור וכ"ז ביום אבל
 בלילה אפילו היו שני אנשים כשרים לא מהגי
 רחיישינן שמא יצטרך א' לנקביו וילך ממנה או שמא
 יישן אחד מהם וישאר השני עמה וע"כ בעינן בלילה
 רוקא שלשה דא מותר . וכן בדרך אפילו ביום
 בעינן רוקא שלשה דבשנים חיישינן שמא יצטרך א'
 לנקביו ותשאר היא לבדה עם אחד יש מקילין בזה
 וסוברין בדרך כשילך אחד לנקביו ילך גם השני
 ממנה ולא יבוא לידי יחוד :

(ו) אשה שבעלה בעיר אין חוששין להתיתר עמה
 מפני שאימת בעלה עליה ואם היה זה גם
 בה כנן שגדלה עמו או שהיא קרובתו לא יתיתר
 עמה אע"פ שבעלה בעיר . וכ"ז רוקא בביתה אין בה
 משום יחוד דחוששת שמא יבוא בעלה אבל כשתלך
 היא לבית אחר א"כ אין אימת בעלה עליה שדרי
 בעלה אינה יודע היכן היא ואם הלכה ברשות בעלה
 וכ"ש כשבעלה נתן לה רשות לדבר עם איש אחר
 דבר סתר ולסנוור הדלת פשיטא דאסור [חכ"א] :

(ז) בית שפתחו פתוח לר"ה אין בו משום יחוד ורוקא
 ביום ובתחלת הלילה כ"ז שלא כלה רגל מן
 השוק אבל בב' או ג' שעות בלילה שב"א יושב בביתו
 לא מהני פ"פ לר"ה :

(ח) מותר להתיתר עם שתי יבמות או אשת וחמותה
 או אשה ובת בעלה או אשה ובת חמותה
 מפני שאלו הנשים שונאות זו את זו ואינן מחזות
 זו על זו :

(ט) אשה שיש עמה תינוקת קטנה שיודעת מה היא
 ביאה ואינה מוסרת עצמה לביאה מחמת
 קטנותה מותר להתיתר עמה שאינה מונה לפניה
 לפי

יש לה לחוש לזה ואין להחשיב זה לסתירה, ואולי כשנתן רשות לילך לאיזה מקומות חפשו היא שותא נתינת רשות לכל מקום שתמצא אך שאמר לה איזה מקומות לדגמא שהיא יכולה לילך כשיקשה לה לישב בבית לבדה משום ססוברת שהבעל אינו חושדה מאחר שלא אסיק שלמקום אחר לא תלך אבל כשנתן לה רשות למקום אחד לא שייך שתחשוב שזו גם נתינת רשות לכ"מ שתמצא, שא"כ ידע הוא דכשיבא ולא ימצאנה ילך למקום שהרשה לה לילך ואין לאסור. ואולי גם החכ"א אינו אלא דוקא בפרטים אלו אף שלא פירש, עכ"פ תאסור לא שייך אלא דוקא בפרטים אלו שכתבתי.

ומש"כ תחכ"א דדוקא בביתה ליכא איסור יחוד אבל כשתלך לבית אחר איכא איסור יחוד גמי הוא דוקא כשהלכה למקום שאין רגילה ללכת לשם אבל אם רגילה לילך לשם דכשלא ימצאנה בבית יש לו לתבין שהלכה לשם הוא כידע המקום שהלכה לשם ואין לאסור, ואולי מובן זה מתוך דבריו שמסיק הטעם כהרי בעלה אינו ידע היכן היא דכשתלך למקום שהיא רגילה הוא כידע היכן היא. ●

ולדינא תנה בין השלישי מסתבר שאף תחכ"א סובר כן ופשיטא שכן הוא למעשה שליכא איסור יחוד כמו בביתו, ובשני דינים הראשונים מסתבר שתחכ"א אוסר, אבל לא מסתבר כלל כדבריו אבל כיון שהחכ"א אוסר עכ"פ יש להתמיר שלא בשעת הדחק אבל בשעתיד אין לאסור.

ובגא יארק וכדומה בעיירות גדולות ותולכי לעבודת על זמן שעות הרבה שאינו יכול לחזור לביתו בשעות אלו כבר כתבתי באות ז' שאיכא איסור יחוד וכשתא ברשות עצמו אף שאינו רגיל לבא בשעות אלו אין לאסור מאחר דיכול עכ"פ לבא כשירצה ורק מצד הריחא ותהמסד צריך להיות שם יש לה לחוש דשמא נודמן לו מי שיהיה שם ויכול ללכת לביתו וליכא איסור יחוד. ●

פב. השיעור ראשון יחד

ודאי איכא שיעור לאיסור יחוד דלחיבוק ונישוק אף שלרמב"ם פכ"א איסור"ב ח"א הוא איסור דאורייתא מ"מ ליכא איסור יחוד בשביל זה, והשיעור אם הוא גם בהאשה שנכנסה עמו הוא אסור בשיעור ביאה דהוא כדי לצלות ביצה ולגומעה דחלכה כר"ע בסוטה דף ד' אך צריך נוסף לזה קצת כשיעור לשכב ולפשוט מחבדים עד כדי שיתא תאפשרות לגלות אח תאברים וגם לתלביש כמתחלה ואם מצד חשכיבה גתלכלכו תבגדים לתקנם כמתחלה כדרך התולכים בשוק, ואם אינו גם כן הוא צריך עוד זמן כדי לרצותה וזהו מה

שבמתייה דסוטה דהוא אחר קינוי מסיק בסוטה דף ד' ע"א דלא בעי אלא שיעור ביאה בלא ארצותה פרש"י משום דאיכא למימר קודם הסתירה נתרצית לו, אבל הכא שנכנס לשם עם אשה שאינו מכירה ואף במכירה כשלא גם כן הרי ודאי יש להצריך גם כדי לארצותה שלזה לא שייך קביעות שיעור, אבל אף לאשה כו' טדעתה קלה ביותר להתפתות והוא ודאי שיעור גדול טובא משיעור ביאה אף לפרוצות ואף לגמי נכריות דאף טאין חוששות לאיסורים אין מזנות לסתם אינשי אלא בפתוי וריצוי, ואף אם מכירה לקדשה הא צריך להשוות עמה בשכר ולשלם לה או ליתן לה משכון שג"כ הוא שיעור יותר גדול משיעור תביאה שהיא ודאי יותר מכל נסיעה ארוכה דאיכא במעלית אף דמשך כ"ח קומות, ובגס בה טובא וכן כשאשה נכרית מנהיגה את המעלית שסחמן פרוצות ופגע בה איזה פעמים ובנסיעה ארוכה לכמה קומות אה"נ דיש לאסור, אבל לא מצוי כלל דבר כזה, ועם שתי נשים ודאי אין לאסור שיחרכו שלא יוכל לבעול לשתייהן בזמן קצר כזה וממילא לא יבעול כלל דמירתתי מהשניה שלא יספיק לבעול אותה.

ותגני ידיו,

משה פיינשטיין

סימן פו

אם יש לחוש בקריבה דחיבוק ונישוק באשתו שמא יוציא ז"ל

כ"ז אייר תש"מ

מע"כ נכדי אהובי מאד הרח"ג מהר"ר יעקב טענדלער שליט"א, שלום וברכה לעולם.

הנה בדבר חיבוק ונישוק לאשתו כשהיא סהורה לו ושהזכיר לך אחיך הרח"ג מהר"ר מרדכי שליט"א מה שאני אומר בזה אבל בקשת שאכתוב לך הענין תנה זה דבר שטפורש להיות ולפעמים הוא גם מצות ביצא לדרך סמוך לוסתה ראוי להתמיר לפקד בתשמיש כדאיתא ברמ"א סימן קפ"ד סעי' י' אבל כתב דכל מיני קרבה ואהבה שרי מלבד תשמיש וכתב הש"ך אפילו בחיבוק ונישוק ומסיק דהוא גם מצות, אבל כבר כתבתי באג"מ את"ע ח"א בסוף סימן ס"ח דהוא ביודע שלא יוציא ורע ויכול לסמוך ע"ז משום דבאשתו שרגיל בה לא תיישנין שיבא מזה לידי תרחוק לוציא ורע, אבל מסתבר שאם אינו תורש לתרועד דהצאת ורע אלא שיש לחוש לקישוי וזאבר אין לאסור, דהא תרמב"ם

גדול צעירינו צשם ס' יד אל' דדבר זה חולה
צמחלות רש"י ורמב"ם ה"ל צעם צעלה צעיר —
דגרש"י מפליג אסור כמו צין נסך יו"ד ס' קב"ט
ובש"ס עבודה זרה ס"ט — ולרמב"ם מותר דסתמא
אמר צעלה צעיר אין חוששין ולא חלקו — אמנם
בס' עזר מקודש צאה"ע שם כתב דגם צעיר גדולה
ראשונה מותר צעלה צעיר מ"מ בהודיע לה שמפליג
ל"ט — איברא הוא נמשך אחרי טעם רש"י דמשום
דמפחדת דילמא אחי נגעו זה יע"ש. ובזמנינו
שמדברים דרך טעלפאן ממקום עבודה להבית
ומקום עבודה הוא צרחוק מקום הרצה — לרש"י
ה"ל יולא חומרא עוד יותר דכיון שהוא מדבר
ממרחקים א"כ צודאי אין פחד כלל דיבא פחאוס
הוך שיעור יחוד — אמנם לדעת הרמב"ם דאימת
צעלה עליה גורם, א"כ מכ"ש כשהיא מדברת אחר
ושומעת קולו — דצעלתו עליה ביתר שאת —
איברא עדיין מסתפינא להקל למעשה צעיר גדולה
כני יורק וכלונדון וכיו"צ — צארכא תרתי דכוא
צמרחקים וגם עושה בקציעות צמקום עבודתו —
ומה גם שהרבה פוסקים כתבו דעלינו לכתחלה
להחמיר כרש"י דגם צעלה צעיר איסורא איכא —
ונוסף לזה דצמנינו שכיחי פריזים עובא — ויש
מבאחרונים סברי דצפריזי לא מהני היתר זה —
וכן כלצו גם לא מהני — א"כ צודאי ליעץ להחמיר
לכתחלה. ע"ע ח"ה ס' ר"ב ג, ר"ב ג.

3) ואשר שאל כשאחד דר צעלי שיש כמה חדרים
והוא צחד אחר ולהחדרים פרחדור ששם
העליועטער (מעליה) שמאזים שם נוסעים והדלתות
פתוחות מה דין לענין יחוד — עיין בצנכ"ג
צבג"ט ס' כ"צ אות י"א — כ' דוקא צבית א'
אבל צשני צחיס צחחיס שנים ושלישים יש לחוש
ליחוד צשם הר צר מכיר וכו' ובשם מהר"א דלמדינו
ז"ל — והתנו דהעלונים אסורים כיון דאין רגל
צחחונים נגיע אליהם — והצחחונים כשרגל
העלונים עוברת על ידם מותרים ועיין צתשובת
צנין ליון ח"א ס' קל"ח מש"כ צכונת רש"י סוכה
כ"ה — ש"י העם דאיכא איסור יחוד צסוכה משום
שכס היו עושים. אמנם הסוכה צגגות שלהם, פי' ואין
דרך רגל צני אדם נגיע לשם מן הסתם יע"ש עוד —
אמנם צהא דידן כיון שצחחונים המכחיס להעליועטער
עומדים שם צפרחדור צודאי נראה דמהני דלתות
פתוחות — כיון שירא דילמא יכנס א' שלא צרשות
וכמש"כ הרשב"א צתשובת ס' אלף רנ"א ואמנם
זה דוקא צשעות היום ששכיח שם רגל צני אדם.
ג) ולענין שני חדרים שאינם פתוחים זל"ז — רק
הפתחים הבולטים לחצר פתוחים זה
פ"י זה — וכ"כ הציא מדברי הב"ה שצב"ש המעיין
שם יראה דאין זה לענין השאלה ובגוף הדון ראיתי
להגאון חזון איש צספרו אכן העזר ס' ל"ד נטב

שחוט ה"ל הוא פועל שלא יתאחד זרע הצעל עם
זרע האשה, וכו' דחלילה לגאול צזה צמקום שאין
סכנה, צלי קציעת דע"ת צזה, מ"מ צמקום ספק
סכנה גמורים... כדאזים כס כחות מלאכי השרת
גאונים אמתים שנוטים צזה להקל, מ"מ אחי שונה
עוד פעם שדברינו רק צמקום ספק סכנה כנ"ד,
לא כאלה המצפריזים צעם שנעשה להם כהיתר צלי
שום יסוד צהלכה, ויש צו ציעול פ"ו, ואצוד זרע
לצעלה, ומגיעת השראת השכינה צישראל, וגם
צמקום שאנו מחירים, מחירים רק לצמן של ו' חדשים
וכיו"צ, [מלבד נ"ד עד יעצור סכנה], וכל פעם
אחרי ו' חדשים צריכה להצדק אכל רופאים אס לא
הועב מצבא אס עדיין צריכה להיתר, כי כל המקיל
יותר על השיעור עתיד ליתן את הדין ובענינים אלה
אין דעתי להאריך.

הרני ידידו דוש"ת מפסח לרחמי שמים.

סימן קפ

צעזכ"ה

יום צ' צבר חשכ"ה לפ"ק.

צבוד ידידו המכובד הרב הגאון הצדיק עמוד
הטהרה כש"ת מו"ה חי"ל דריטש שליט"א

אחדש"ט ושלוס תורתו — קיבלתי את מכתבו
עם שאלת חכם צענין איסור יחוד — והיות צזמן
האחרון נחצצרו צהלכות אלו כמה ספרים אכתוב
רק צקצור הנלענ"ד לדינא.

4) בענין צעלה צעיר ועושה מלאכתו צפעקטרי
כל היום — וצא לציתו צערצ — מהו
צאותו שעות אס היו כאין צעלה צעיר, צעיקר דין
צעלה צעיר פליגי צה רש"י ותוס' קידושין פ"א
ע"א ד"ה צעלה וכו' — דלדעת רש"י כפי שהצינו
התוס' ס"ל דאיסורא מיהא איכא — ולהתוס' אפי'
לכתחלה מותר — וכדחתוס' כ' הרמב"ם וכמעט
כל הפוסקים והני פסקין צשו"ע ס' כ"צ ס"ח —
איברא הח"מ והצ"ש שניהם העתיקו המחלוקת
ה"ל צלי הכרעה — ובעינן שם דעתו דגם לרש"י
איכא איסור לכתחלה — שוב איכא מחלוקת צין
רש"י ורמב"ם צעם צעלה צעיר דלרש"י ודעמ'
העם משום דהיא מתירא דילמא השתא אחי —
אמנם לרמב"ם והשו"ע נראה העם משום דאימת
צעלה עליה אין זה משום פחד דילמא השתא חזי
לה אלא כל שהוא צאותה העיר לעולם פחדו עליה
והוא ענין רגש טבעי שצביותו קרוב צעלותו עלי'
וכבר העירו צזה גדולי האחרונים — ומכ"ע פסק
החיד"א צשירי צרכה דאפילו אס הגיד לה שמפליג
רחוק צעיר וכן ראיתי שצציא צס' דבר הלכה מת"ה

דכל כבודו בזה מנך פנימה, ומכאן היסוד דלוי שיהא
השחק כנה הוא צאכל שהוא יסוד דאורייתא כמבואר ביצמות
ע"ז ע"א לכן פשוט לענין דעליו להחמיר בהחכמה אדם
ידעמי.

ב

בדין אם קונא לה צעלה עם זה לא יתייחד עמה אע"פ
שצעלה בעיר כנה לשון השאלה צה"ד סי' רמ"ד
הא דאמרינן צעלה צעיר אין חוששין משום יחוד אם קונא
לה כבר מאותו איש ונתייחדה עמו כשצעלה צעיר מי היישינן
ליחוד.

תשובה יראה כיון דקונא לה כבר מאותו איש חוששין לה
משום יחוד אפי' כשצעלה צעיר דהואיל וקונא לה
יעצר על דעתו הליפותא מיקרי וחוששין לה עפי' מצאשה
אחרת וכן מלאותי צה"ס צמ"ס סוטה וכו'.
והנה הפלגה בקו"א כתובות קט"ז, ו"א וכו"א גם צא"ח סי'
כאן כי דבקינן וסחירה דסוטה א"ל יחוד גמור
שאסור מה"ט דהא קו"ל צעלה צעיר ליתא משום יחוד, ולא
מנינו בסוטה שצעין שהיא הסחירה דוקא כשאין צעלה
צעיר וכי דמס"כ צ"ש"ט כאן דאם קונא לה אסורא אפילו
צעלה צעיר היינו משום איסור קינוי וסחירה שנאסרה על
צעלה, ויה"ר מצרכה ל"א ע"כ צעידה דהנה, יע"ש.

ובעניותי א"א נפרש כן לשון הש"ע שמקורו טעור מחשבת
צה"ד הנ"ל כמובא צ"י, ולשון הצה"ד צעירות
מוכה ולא משום איסור על צעלה קאחתי עלה אלא משום
איסור יחוד דאסור כה"ג אפילו צעלה צעיר, וצפרט מש"כ
כתובות דהואיל וקונא לה ועצרה על דעתו הליפותא מיקרי
ייחושין לה עפי' מצאשה אחרת דמוכה דעל איסור להתייחד
דומיא דאשה אחרת הוא מדבר.

אבל לולא דכרי הפלגה פשוט צעירי דגם אח"ל כמס"כ
הגאון הפלג"ה דנענין סחירה לא צעין יחוד גמור
שאסור מה"ט וכ"ה צה"ס שאין סוטה כ"ה ע"א אשר ע"ז
באמת רמז צה"ד, מ"מ זה כשה"י בדין קונא יסחירה
דהיינו קונא צפני שנים ונסתרה צפני שנים וכמבואר
ריש מס' סוטה ולקמן סימן קע"ה ושאר פרטי דיני קונא
וסחירה, אצל הצה"ד מיירי מדבר הרגיל שבעל אמר לה
מהוך קנאה שלא תיחד ותדבר עם פלוני ואמר לה כן צונו
לכין עמך, ואם היא עוברה ע"ז הליפותא יתירה היא כיון
דכ"י לה לצעל אחיה רגלים לדבר לקנא לה ממילא הדין
נוהן שיהי' לה איסור יחוד לכתחילה אפי' צעלה צעיר, אצל
לענין לאסור זה תולה צדני קנאה וסחירה דלקמן סי' קע"ה
ופשוט, [צ"ס אול"פ מציא צ"ס סי' פנ"מ שהעיר מפסקו
הו"ס סוטה שם שכתבו דצעלה צעיר ופחה פחות לר"י לא
שייך סחירה וכו"ג בדבריו, ואני תמה דצפסקי הו"ס שם
כי דלא שייך ייחוד ולא חזר מסחירה כלל, ודרך פסקי
הו"ס כן כרגיל זהם להזכיר דינים פשוטים גם המוצאים
ממס' אחרת].

ג

בענין לכו גם זה צעלה צעיר, מ"מ האחרונים שם אם
דוקא כעין צעלה צעיר וקרוצתו או גם קרבה דעת
צא"ר דברים כגון למסחר וכו"צ ש"י צ"ס עה"ש, האמת

היא רבותא דאע"פ אסור, ודעה שאר הראשונים דעסקו
עם הנשים אח"ה לכשרים דאע"ג דמותר בשאר מקום צי
לנשים כשרים כאן אסור דדינם כפרותים וחשודים על
העריות, ולולא דמסתפינא אמינא דצי הסברות אמת דודאי
סתם לנשים דעסקם עם הנשים לכן גם זהם וכן מקורבים
ז"ל ויש להשוו אותם כפרותים, אצל לפעמים הרבה אדרבה
עסקם עם הנשים הוא סבה לזדקתה, דמי שאלו רואים
שאע"פ שעסקם עם הנשים מתרחק מהם יותר ויותר
ומשתדל לעשות לעצמו גדרים, זה כאלו נתחזק בעיניו לחזקת
כשרות ועומד בנסיכון, וקס"ד דמותר קמ"ל דע"פ אשתו
עמו צעין, מ"מ צ"י כשרים מותר צכ"ג ואולי מיושנ
זה קושית הע"י אחרים ס"ק י"ג ודו"ק.

וידוע דהתוס' בקדושין פ"ג ע"א דעסקו עם הנשים אפי'
אשתו משמרתו לא מהני והע"ז נחקקה למה לא
הבש לה הרמ"א, וצ"ע אחרים ס"ק י"ג נתן טעם לפסק
הרמ"א יע"ש, מ"מ הרבה קדמונים חששו לשיטה התוס'
ור"י להחמיר וצ"היכס גם המהרש"ל צ"ש"ש בקידושין
שם.

סימן רג

שריע אה"ע סי' כ"ב ס"ח, ס"ט

א

ס"ח. אשה שבעלה בעיר אין חוששין להתייחד עמה
וכו'. אין ספק דלהלכה קו"ל כהו"ס ורוב ראשונים
דצעלה צעיר אפילו לכתחילה מותר, וצפרט דע"ז כי דגם
רש"י מודה, מ"מ לנו לדעה מש"כ צרצנו ירוחם צ"ס הרמ"ה
דמאן דלניטא אפילו צעלה צעיר לריק להתרחק מן הכיעור
והדומה.

הנה ידוע מש"כ צכ"א כלל קכ"ו ומובא גם צפ"ה, דדוקא
כשהיא צניטה יש דין היתר צעלה צעיר, אצל כשהיא
הולכת למקום אחר צא"ח עיר ואין המקום ידוע לצעל יש
איסור יחוד דהא לא שייך לומר דמיסתפא השתא אחי, יאע"ג
שי"ב שר"י להחיר גם זה מכה סחימה לשון הרמב"ם אימת
צעלה עליה, דמשמע דאין זה משום פחד דילמא השתא חזי
לה, אלא כל שהוא צא"ח עיר לעולם פחדו עליה, והוא
ענין רגש ענני שצחייתו קרוב צעלותו עליה וכבר העירו
זה צפרי אחרונים, ועיין מש"כ צעניו צכ"ג הלוי ה"ג
סי' ק"פ מ"מ יראה דגם ענין זה לא צרור כ"כ דודאי ענין
שמה יצא הצעל שייך בכל הנשים ובכל הזמנים, אצל אימת
צעלה עליה צ"י הפחד רק משום מרותו שעליה יתכן דלוא
לריק מדה מה שג' לניעות יתרה והכנעה, ומי אמר דשייך
בכל הזמנים בכל הנשים ובכל המצבים, וגם אולי גם הסוברים
פירוש אימת צעלה כנ"ל ס"ל כן רק צלרוך פחד שמה יצא
צעלה ולא היה מהני להחיר גם לכתחילה כסדרה רש"י לכן
אני מתירים רק צלרוך צי הסברות.

וא"כ צניח אחר דליכא פחד צעלה שמה יצא פתאים מנ"ל
להחיר, ואף דהמקילים ר"ל סחימה לשון הרמב"ם
צעלה צעיר משמע בכל מקום שהיא צין צניטה צין צניח
אחרים אין זה הכרח דסתם אשה צניח צעלה מכה היסוד

דהסתה הוא בסתר כדכתיב והני כולו וזכרו להיות בסתר דבן מתייחד עם אמו והאב עם בתו ואיש עם אשתו אבל לא אחיו עם אחותו ופ"י וכן מפורש בירושלמי שם אמר בסתר בתך בסתר מתייחד אדם עם אמו ודר עמה עם בתו ודר עמה עם אחותו ואין דר עמה עכ"ל אבל באקראי שרי וכמ"ש וענ"ש וכן האיסור בחיובי לאוין [טס] והמחמיר ביחוד אחותו תע"ב [חמ"ח] והרמב"ם לא הביא זה אף שבגמ' מפורש כן :

ג כשאירע מעשה אמנון ותמר נזר דוד ובית דינו על איסור יחוד עם פנויה אף שהיא קמנה שאין לה וסת עדיין דביש לה וסת הרי היא ערוה מפני נדתה כמ"ש דאע"פ שאינה ערוה בכלל יחוד עריות היא ולא דקורם לזה היה מותר יחוד נמור דא"א לומר כן דפשיטא שזהו קרוב לבא לידי עבירה דאפילו במחולות אסורים לחול יחד כדכתיב בחורים וגם בתולות וקנים עם נערים ולא כתיב בחורים עם בתולות ש"ס דליך יחד במחול בחור ובתולה איסור נמור הוא וכן בסוף שפטים כתיב ויצאו את בני בנימין לאמר לכו וארבתם בכרמים וראיתם והנה אם יצאו בנות שילו לחול במחולות ויצאתם מן הכרמים וחטפתם וגו' ולמה לא צו אותם שילכו במחולות אלא ודאי דזהו איסור נמור הוא ולא היו מניחין בנות שילו שיתערבו עמהן לכך צוים להסתר בכרמים אלא שנזר אף על יחוד ארעי כמו בעריות וזהו שכתבו הרמב"ם והטור והש"ע דכ"ל יחוד עריות היא כלומר דאפילו יחוד ארעי נאסר ומה שנתייחדה רות עם בעו לפי שהיתה רוצה שישאנה כמו שעלה לה [נע' יכמות מ"ז : וערש"י טס] ושמאי והלל נזרו על יחוד כותית אף על יחוד ארעי כמו בעריות ונמצא שכל המתייחד עם אשה שאסור להתייחד עמה בין ישראלית ובין אינה ישראלית מכין את שניהם סבת מדרות האיש והאשה ומכריזין עליהם כרי לביישן ומ"מ אין אוסרין את האשה לכהונה אפילו נתייחדה עם מי שפוסלה בביאתו לכהונה [טור] חוץ מא"א שאע"פ שנתייחדה אין לוקין אותה שלא להוציא לעז על בניה שיאמרו שבא עליה ואם היא חמאה בניה מה חטאו דאין זה רק חשש על הביאה וי"א דאותו מלקין [וכ"ס] וי"א דגם אותו אין מלקין [וכ"ס] דכשילקיהו יצא לעז על בניה שהם ממורים ומ"ש בס"י כ"א סעי' ג' דכשעובר על פתח החשודה מלקין אותו מיירי בפנויה :

ד וכ"ז בשיש עדים שנתייחד עמה או כשמורה אבל היא אינה נאמנת לומר שנתייחד עמה ואפילו עד אחד מעיד כן אינו כלום כשמכחישו דער אחד בהכחשה לאו כלום הוא ואפילו תובעתו ואומרת שהולד ממני והוא מכחישה פטור אפילו משבועה ואפילו ידוע שבא עליה ואמר שאין הולד ממני ג"כ נאמן דהתורה האמינתו ואנו אוטרים שזינתה עם אחרים ג"כ [וכ"ס] וכבר נתבאר זה בס"י ד' ומ"מ במקום שנראה לב"ד שזה מתייחד עמה אף שאין עדים בדבר מפרישין אותן שלא ידורו בחצר אחת ובשכונה אחת ומרחיקין אתהן זמ"ז :

ה כל אשה שאסור להתייחד עמה אם היתה אשתו עמו ה"ז מותר להתייחד מפני שאשתו משמרתו ולא יבוא לידי קלקול ולכן איש שעסקו ומלאכתו עם הנשים ואסור לו להתייחד עמהן כיצר יעשה יתעסק עמהן ואשתו עמו או יפנה א"ע למלאכה אחרת וזה שמועיל באשתו עמו דווקא בישראל אבל בעובד כוכבים דהם אין מקפידין בזה ולכן לא תתייחד אשה עם העובד כוכבים אפילו כשאשתו עמו וכן אין מוסרין חנוק ישראל וכ"ש תנוקות לעובד כוכבים ללמדו אימנות או שארי דברים מפני שחשודים על משכב זכור ואפילו אינו חשוד על זה חשוד שימשכנו אחריו לעבוד כוכבים וכ"ש אם חשודים על שפיכת דמים וביוד סי' קנ"ג נתבאר דאין מעמידין בהמה אצלם ע"ש :

ו אשה שבעלה בעיר אין חוששין להתייחד עמה מפני שאימת בעלה עליה וי"א דלכתחלה אסור [ורש"י] ואם היה זה גם כה כגון שנתגרלו ביחד או שהיא קרובתו או שיש להם אינה הכרה ע"י ענייני מסחר וכיוצא אסורים להתייחד אפילו בכה"ג כשבעלה בעיר וכ"ש אם בעלה קינא לה ממנו כן אם יש פתח פתוח לרה"ר ואינה נעולה אין איסור בריעבד ביחוד ואם גם כה או קינא לה ממנו אסורים להתייחד כמ"ש :

ז לדעת הרמב"ם ו"ל אסורה אשה אחת להתייחד אפילו עם אנשים הרבה עד שתהיה אשתו של אחד מהם שם דאז אשתו של זה משמרתו וממילא דכולם לא יזנו אבל בששתי הנשים הן נכריות אסורות ביחוד וזה שיתבאר דנשים הרבה עם אנשים הרבה מותרים להתייחד וזה לא פחות מן ג' נשים אבל בשתיים אסור [וכ"ס] וזה שנכתב בגמ' דבאנשים כשרים רשאי אשה אחת להתייחד עם אנשים הרבה מפני